

บทคัดย่อ

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ปัจจัยที่มีผลต่อระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามโครงการโรงพยาบาล
 สายสัมพันธ์แม่-ลูก : กรณีศึกษามารดาที่มากลอด ณ โรงพยาบาลสายสัมพันธ์
 แม่-ลูกในจังหวัดสงขลา
 ชื่อผู้เขียน : นางสาวกัญญารัตน์ ไชยกัจจร
 ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
 ปีการศึกษา : 2543

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามโครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามโครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก

3. เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานแก่โรงพยาบาลในโครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก และเป็นแนวทางในการวางแผนทางด้านสาธารณสุขเพื่อส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารก โดยใช้แนวคิดทฤษฎีการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา การส่งเสริมพฤติกรรมกรเลี้ยงลูกด้วยนมมารดา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลี้ยงดูบุตรด้วยนมมารดา และปัจจัยที่มีผลต่อระดับความสำเร็จเป็นกรอบในการศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรอิสระได้แก่ 1. ปัจจัยนำ ซึ่งได้แก่ ความพร้อมด้านร่างกายของมารดา ความพร้อมด้านจิตใจของมารดา ปัจจัยทางด้านประชากรของมารดา 2. ปัจจัยเอื้ออำนวย และ 3. ปัจจัยส่งเสริม ตัวแปรตาม คือ ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามโครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เป็นกลุ่มของมารดาที่มีบุตรอายุ ตั้งแต่ 1 เดือน- 1ปี ซึ่งนำบุตรมาฉีดวัคซีนที่คลินิกเด็กดีจำนวน 386 คน ณ โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ โรงพยาบาลหาดใหญ่ โรงพยาบาลป่าดงเบขาร์ โดยการสัมภาษณ์และการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม การวิเคราะห์ ข้อมูล โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ย t-test และ One way analysis of variance หรือ F - test

ผลการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว มารดามีอายุอยู่ในช่วงอายุ 21-40 ปี การศึกษาระดับประถมศึกษา มีอาชีพเป็นแม่บ้าน ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวมากกว่า 6,000 บาท/เดือน พบว่าโดยภาพรวมแล้วระดับความสำเร็จของโครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก ในจังหวัดสงขลาอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 76.9

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความสำเร็จของโครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก พบว่า โดยภาพรวมความพร้อมทางด้านร่างกาย ความพึงพอใจ ทักษะคิด ระดับความเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอยู่ในระดับปานกลาง ระดับความรู้ ความพร้อมทางด้านทรัพยากรต่อการส่งเสริมการเลี้ยงดูบุตรด้วยนมมารดาอยู่ในระดับต่ำ ส่วนระดับความคิดเห็นของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลในครอบครัวที่มีผลต่อการเลี้ยงดูบุตรด้วยนมมารดาอยู่ในระดับสูง

1. ปัจจัยนำไม่มีผลต่อระดับความสำเร็จของโครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก ได้แก่ ความพร้อมทางด้านร่างกาย ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคิด และความพึงพอใจ รวมถึงอาชีพ และการศึกษาของมารดา

2. ปัจจัยเอื้ออำนวยที่แตกต่างกัน คือ ทักษะในการเลี้ยงดูด้วยนมมารดา ที่แตกต่างกัน รวมถึงการมีแหล่งบริการทางสาธารณสุข และสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น คลินิก ที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อระดับความสำเร็จของโครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก แต่การมีทรัพยากรในการส่งเสริมการเลี้ยงดูบุตรมีผลต่อระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามโครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ปัจจัยส่งเสริมที่แตกต่างกัน คือ ความคิดเห็นของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล เช่น สมาชิกบุคคลในครอบครัวที่แตกต่างกัน และการได้รับความเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อความสำเร็จโครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก

จากผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติการพยาบาลดังนี้ คือ การส่งเสริมบทบาทพยาบาลในการส่งเสริมการเลี้ยงดูด้วยนมมารดาให้เพิ่มขึ้น ส่งเสริมให้คู่สมรสได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสนับสนุนและดูแลมารดาในการเลี้ยงดูด้วยนมแม่ในทางที่ดี ซึ่งจะมีผลทำให้มารดาสามารถเลี้ยงดูด้วยนมแม่ได้ในระยะเวลาที่ยาวนานขึ้น